

Kutseühinguline ajakiri

Eesti raudteelaste kesk-
ühingu väljaanne.

Tellimise hind:

Aastas postiga . . . Kr. 2.—
Poolaastas " 1.—

Üksiknumber
15 senti.

Ilmub 1–2 kord kuus

Tellimisi võetakse vastu igas raudteejaamas, raudteelaodes, riigi- ja omavalitsusteenijate keskkliiti kuuluvate organisatsioonide ja nende osakondade juhatuste juures, kõigis postkontorites ja lehe tellimiskohtil.

Toimetus ja talitus:

Tallinna, Tehnika t. 16-e. Telefon, Balti keskjaam 221.

Kuulutuste hinnad:

Terve lehekülj	Kr. 30.—
Pool lehekülge	" 15.—
Veerand	" 7,50
Kaheksandik	" 4.—
Tekstis 50 prots. kallim.	

Nr. 4

30. aprillil 1929 a.

VI aastakäik

SISU: Riigiteenijate seisukorra kindlustamine riigiasutiste ümberkorraldamise puhul. — Raudteelaste VI üleriiklik kongress. — Puhastustöö Tallinna riigi- ja omap. teenijate ühingus. — Tallinna r. ja o. teenijate ühingu erakorralisel peakoosolekul 25. IV. s. a. vastuvõetud resolutsioonid. — Muljed VI üleriiklikult raudteelaste kongressilt. — Maipüha. — Raudteelaste kongressi töötulemused juba avalduvad. — Raudteelaste keskühingu uus juhatus. — Raudteede tegevus 1927/28 a. — Kõigile vedurijuhtidele. — Mitmesugust. — Kirjad toimetusele.

Riigiteenijate seisukorra kindlustamine riigiasutiste ümberkorraldamise puhul.

Haridus- ja sotsiaalministri sammud sel alal.

Vabariigi valitsuse ja ministeeriumide korraldamise seadus annab vabariigi valitsusele õiguse kujundada riigiasutiste koosseise oma määruste kaudu. Ühenduses selle (meie arvates põhiseadusevastase) õiguse realiseerimisega kerkib muidugi jälle päevakorraks riigiteenijate arvu vähendamise probleem. Oleme oma seisukoha selles küsimuses nii sageli avaldanud, et tohiks vist olla üleliigne hakata seda siin uuesti üksikasjaliselt kordama; tähendame vaid, et meie arvates ei või enne juttugi olla riigiteenijate arvu vähendamisest, kui pole läbi viidud riigiasutistes töölihtsustamine, mis seda vähendamist võimaldaks. Praegune tööde korraldus ja hulk nõuab aga paratamatult ka praegust arvu riigiteenijaid, või kohati isegi rohkem. Kuulsime ju äsjamöödunud raudteelaste kongressil, kuidas suured

hulgad raudteelasi ei saa kasutada neile riigiteenistuse seadusega kindlustatud iga-aastast puhkust, sest pole niipalju tööpõhude, et oleks võimalik asendada puhkusele minejaid. Aga arvesse võttes poliitilistes ringkondades valitsevat meeleolu näib, et meil selle „koondamisega“ (olugi et võib olla ajutisega) paratamatult kui tõsiasjaga arvestada tuleb, sellepärast peame end ka aegsasti selle vastu valmistama ja kõige pealt tutvunema sammudega, mis selles sihis juba ette võetud.

Tegelikkude koondamisteni pole seni vist küll veel jõutud (välja arvatud vakant oleva kohtuministri abi kohta koosseisudest kustutamine), kuid mõningaid ettevalmistusi on selleks siiski juba tehtud, mis omakorda tõendavad, et koondamised tulemata ei jää.

Nimelt on haridus- ja sotsiaalminister

esitanud vabariigi valitsusele kaks ettepanekut: 1) juhtnöörid riigiteenijate vallandamiseks koosseisude koondamise puhul ja 2) juhtnöörid riigiasutistele ametnikkude ja teenijate palkamise kohta.

Juhtnöörid riigiteenijate vallandamiseks näevad ette, et koosseisude koondamise puhul tuleb ametnikkude ja teenijate vallandamise puhul kinni pidada järgmisest järjekorrast:

1) ametnikud ja teenijad, kes pensioniõiguslikud;

2) nende ametnikkude naised, kes palka saavad 155.— kr. ja rohkem kuus, kui nende laste arv ei ulata üle kahe ja

3) ametnikud ja teenijad, kellel ärid, ettevõtted või talud, või kes ärides ja ettevõtetes osanikud.

Need põhimõtted iseendast peaksid riigiteenijaskonnale olema vastuvõetavad ja on ka korduvalt esitatud olnud nende nõudmistes, kuid meile näib, et nende põhimõtete elluviimine ilma lähemate korraldusteta raskendatud on ja et need suurelt osalt paberile kipuvad jääma.

Kaugema ulatusega nendest on pp. 1 ja 3. Punkt esimese mõju paralüüserib aga pensioniseaduse § 7-da 2 lõige, mis määrab, et pensioniõiguslikuks saab riigiteenija alles siis, kui ta 60 a. vanaks on saanud, olgugi, et tal pensioni saamiseks vajaline aeg (25 a.) ammugi juba teenitud on. Niisuguseid riigiteenijaid on meil aga ainult üksikud ja needki enamasti kohtadel, mis kindlasti koondamisele ei tule. Sellepärast oleks sellel punktil suurem mõju ainult siis, kui tühistataks pensioniseaduse § 7-da 2 lõige.

Samuti on raskendatud ka p. 3-das toodud põhimõtete teostamine. Kuigi riigiteenistuse seaduse § 35 järgi ametnik võib pidada isiklikult ärilisi ettevõtteid ainult ülemuse teadmisel ja nii oletama peab, et asutises teada on, kellel ametnikest sellised ettevõtted on, siis puuduvad asutistes ikkagi täiesti ametlikud andmed selle üle, kellel ametnikest omad talud on — niisuguseid on aga just kõige rohkem — niisama ka, kes neist ärides või ettevõtetes osanikud on. Siin juures tuleb aga veel silmas pidada, et riigiteenistuse seaduse § 35 käib ainult ametnikkude kohta ja olgugi et põhimõtteliselt ei tohiks vabateenijaid ja ülemääralisi asetada soodustatud seisukorda ametnikkudega võrreldes, ei nõuta meie teades paljus asu-

utis neilt riigiteenistuse seaduse § 35 ettenähtud loa muretsemist äriliste ettevõtete isiklikult pidamiseks. Sellepärast tuleks p. 3-da realiseerimiseks vastavalt täiendada riigiteenijate teenistuskirjade määrust, s. t. kohustada riigiteenijaid esitama asutistele vastavad andmed.

Lõpuks räägib hariduse- ja sotsiaalministri ettepanek kogu aeg ainult ametnikest ja teenijaist, ilma et lähemalt defineeriks, keda viimaste all mõista tuleb. Meie arvates tabab koondamine peamiselt just vabateenijaid ja ülemääralisi, sellepärast oleks arusaamatuste ärahoidmiseks soovitam „ametnikkude ja teenijate“ asemel tarvitada termini „riigiteenijad“.

Hoopis suurema ulatuse ja tähtsusega on aga ametnikkude ja teenijate palkamise juhtnöörid, kui ametasutisi suudetakse sundida neist tõesti kinni pidada.

Nende juhtnööride järgi asutatakse ametnikkude reservi juures riigiteenistusesse soovijate register (§ 1). Sellesse registrisse võetakse ülesse kõik, kes esitavad sellekohase palve ühes ametasutise poolt tõendatud andmetega vanaduse, hariduse, endise teenistuse, perekondliku seisuse, varandusliku seisukorra ja teiste perekonnaliigete teenistuse kohta (§ 2).

Riigiasutised, kes tarvitavad ajutisi tööjõude, ülemääralisi või vabateenijaid ja ametnikke XVI—XXII palgaastmeni (s. t. palgaga 100—60 kr.), on kohustatud neid võtma tähendatud registrisse võetud isikute hulgast, kui nad neid ei leia ametnikkude reservist (§ 3).

XVI palgaastmest kõrgematele kohtadele ametnikkude võtmine registrisse võetute hulgast on soovitatav, kuid mitte sunduslik. Ei soovi riigiasutis neid registrist võtta, on ta kohustatud vabast kohast vähemalt kolmes päevalehes kuulutama (§ 4).

Teenistuse saamisel on muude ühesuguste andmete puhul eesõigus varanduslikult kehvadel, kellel suurem perekond toita. Isikuid, kel üks perekonna liige riigiteenistuses, võib ainult siis teenistusesse palgata, kui teisi saadaval ei ole (§ 5).

Ametasutised võivad registris olevate hulgast ise soovitava isiku välja valida, või jälle teatada reservi juhatajale nõudmised, milleledele kandidaat vastama peab, mille järgi siis reservi juhataja ise kohase isiku valib, silmas pidades § 5 nõudeid (§ 6).

Pole ametasutis rahul reservi juhataja poolt valitud kandidaadiga, peab ta sellest kolme päeva jooksul teatama ühes tagasilükkamise põhjustega. Ei tunnusta reservi juhataja neid põhjusi mõjuvateks, läheb küsimus otsustamisele hariduse- ja sotsiaal- ning vastava ministri vahel. Ei saavutata ka sel teel kokkulepet, otsustab küsimuse vabariigi valitsus (§ 7).

Üldiselt võttes on need põhimõtted riigiteenijaskonnale vastuvõetavad ja jääb ainult soovida, et nad mõnede väheste korrigeerimistega pea maksma pandaks ja selle järgi valvataks, et nad ükski paberile ei jääks. Mõnesugused kahtlused võivad vast tekkida § 2 juures, millest täpselt ei selgu, kas registrisse võidakse võtta absoluutselt igäuhte, kes aga selleks soovi avaldab, s. t. ka niisuguseid isikuid, kes varem kunagi riigiteenistuses pole olnud, või aga ainult enim riigiteenistuses olnud ja sealt koondamise (või ka mõnel muul põhjusel?) lahkunud isikud. Kui peaks olema mõeldud esimene võimalus, siis on küll enam kui kahtlane, kas selline samm otstarbekohasusele vastaks. Riigiteenistusesse astumise probleem nõuab kindlasti normeerimist, kuid nii lihtsalt see küll lahendatav ei ole.

Meile aga näib, et siin on vist tahetud arvesse võtta ainult teist võimalust, kuid arusaamatuste ärahoidmiseks oleks soovitatav, et siingi leitaks redaktsioon, mis kahelda ei lubaks, keda võidakse registrisse võtta.

Teiseks peab tähendama, et ka need juhtnõõrid ei lahenda küsimust täies ulatuses. Muutmata on jäetud täiesti ametnikkude reservi korraldus (R. T. 34—1927), mis oma põhimõtetelt kõnesolevatest juhtnõõridest kaugelalt lahku läheb ja nimelt ametnikkude kahjuks. Märgime ära siin ainult olulisema lahkumineku. Reservi korralduse järgi pole ametasutis kohustatud motiveerima oma loobumist reservi juhataja poolt soovitatud kandidaadist, niisama pole lähemalt normeeritud kord, kuidas siis uue kandidaadi leidmine peab sündima. Need asjaolud avavad ukseid ja aknad igasugusele onupojapoliitika ja selle ärahoidmiseks tuleks reservi korralduses maksma panna sama põhimõte, mis kõnesolevais juhtnõõreski — äraütlemise ohus peab olema motiveeritud ja kui motiivid põhjendatud, siis sün-

digu uue kandidaadi leidmine avaliku publikatsiooni kaudu. Üks puudus on neil korraldustel aga ühine, mis reservikorralduse puuduste tõttu seal aga mõjuvam on: nimelt ei ole ametasutised kuidagi püüdnud oma nõudmistes, mis nad kandidaadi jaoks ülesse seavad ja see puudus kasutatakse asutiste poolt ära reservist mööda hiilimiseks. Reservile teatatakse kõige võimatumad nõudmised, aga kui siis sealt vastus saadud, et neile nõuetavat isikut seal ei leidu, siis võetakse teenistusse isik väljaspoolt reservi, kes aga neile nõuetele ka ei vasta ja sageli palju nõrgem on reservis olejaist isikuist. Ja see pole mitte mõni teoreetiline võimalus, vaid praktikas juba korduvalt tarvitatud võte. Piirata oleks seda vast võimalik nii, et pärast reservist süüdsate isikute mitteleidmist, asutised kohustatud oleksid samadele nõuetele vastavaid isikuid avaliku publikatsiooni teel otsima; ei leidu aga ka sel teel ilmunud kandidaatide hulgas neile nõuetele vastavat isikut ja on asutised selle tõttu sunnitud oma nõudeid vähendama, siis oleksid nad uuesti kohustatud enne pöörduma reservi poole uutele nõuetele vastava kandidaadi saamiseks jne. See kord võib küll näida liiga keerulisena, kuid tegelikult poleks ta elluviimine vist mitte väga raske, kuna ta sunniks asutisi jääma oma nõudmistes tõeliste tarviduste piiridesse. Muidugi on seegi ainult hädaabi-nõu seniks kui maksma pandakse üldised nõuded teatud ametite kohta.

Lõpuks tahaksime tähelepanu juhtida veel ühele asjaolule, mis, ehkki riigiteenistuse seaduses osaliselt ette nähtud, selgemat ja laiaulatuslikumat normeerimist vajab. Peaks nimelt maksma pandama sama põhimõte, mis oli ette nähtud vene riigiteenistuse seaduse § 167 lisas p. 1. — et üheski ametkonnas pole lubatud seni kedagi väljaspoolt teenistusse võtta, kuni pole uuesti kohtadele asetatud kõik koosseisude koondamiste puhul seal teenistusest jäänud isikud. Vastavate ümberpaigutuste ja korralduste kaudu on seda alati võimalik teostada. Riigiteenistuse seadus (§ 13), nagu tähendatud, lahendab selle küsimuse ainult osaliselt.

Niisugused olid mõtted, mis esile kerksid tutvunedes hariduse- ja sotsiaalministri ettevalmistavate sammudega koosseisude koondamiseks. Tahaksime loota, et ei keeldutaks ka nende läbiviimisest, kuna nad õieti kooskõlas ministri poolt esitatud põhimõtetega ja neid ainult kas selgi-

tavad või arendavad. Riigiteenijaskond peab aga valmis olema neid nõudmisi omaltpoolt kõigiti toetama, sest nähtavasti on need sotsiaalministri tänuväär

algatused kuski karile kinni jooksnud, sest esitatud on nad juba 6. aprillil, kuid tänini (30. apr.) pole veel midagi kuulda nende maksmapanekust. **Demokraat.**

Raudteelaste VI üleriiklik kongress 15. ja 16. aprillil 1929 a. Tallinnas.

Raudteelaste järjekorraline kongress peeti sel aastal 15. ja 16. aprillil. Kongressil olid esitatud 11 raudteelaste kutseorganisatsiooni 65 saadikuga. Üksikasjalisema ülevaate kongressil ette kantud küsimustest ja peetud vaieldustest toome järgmistes n-rites, kuna praegu piirdume kongressi poolt vastuvõetud otsuste ja valimiste tulemuste avaldamisega.

Kongressi esimese koosoleku avas keskühingu esimees hra Melenčuk 15. IV. kl. 10.20 lühikese tervituskõnega.

Avamisele järgnesid tervitused tööhoolekandeministri, raudteevalitsuse ja mitmesuguste kutseorganisatsioonide poolt.

Kongressi juhatusse valiti: juhatajaks: hra Melenčuk, abideks hrad Johanson, Pirn; sekretäriks — hra Rutnik, abideks hrad Lipinski ja Trei. Mandaatkomisjoni valiti hrad Liiv, Kuhlberg, H. Leppik, Kruuse ja Virkus.

Keskühingu tegevuse ja kassa-aruanded ja keskühingu ajakirja „Side“ aruanne 1928. a. eest võetakse vastu juhatus poolt esitatud kujul järgmise otsusega:

„Raudteelaste VI üleriiklik kongress, ära kuulates k./juhatus aruannet, kiidab k./juhatus tegevuse heaks ja avaldab k./juhatusle tänu energilise ja viljarikka tegevuse eest.“

Päevakorra läbivaatamise järjekorras võetakse kongressi poolt alljärgnevad otsused vastu.

1. Keskühingule 1929. a. maksetava liikmemaksu küsimuse kohta.

Otsustatakse keskühingule 1929. a. peale liikmemaksuks määrata 1 kroon liikme pealt ning sisseastumismaksuks 7 kr. 50 s. Liikmemaks tasuda: esimene pool kolme kuu jooksul kongressi päevast arvates ja järgmise kolme kuu jooksul teine pool liikmete tegeliku arvu pealt.“

2. Keskühingu ja ajakirja „Side“ 1929. a. eelarvete kinnitamise kohta:

a) kongress kinnitab k./ühingu 1929. a. eelarve k./juhatus poolt ettepannud kujul, tasakaalustatult kr. 1.100.— suuruses.

b) Kongress kinnitab ajakirja „Side“ 1929. a. eelarve tasakaalustatult kr. 2.200 suuruses.

3. Õigusline kord.

1. Teenistusseadus: a) liigitamine, b) vabateenijate olukord, c) eraasutuste ja -isikute arvel peetavate teenijate olukord.

„Raudteelaste VI üleriiklik kongress konstateerib, et riigiteenistuse seaduse alusel teostatud raudteeteenijate liigitamine ametnikkudeks, vabapalgalisteks ja ülemääralisteks on asetanud vabapalgalsed ja ülemääralsed teenijad täiesti kaitseta seisukorda.

Kongress tunnistab tarvilikuks, et muudetakse ära teenijate liigitamine ametnikkudeks, vabapalgalisteks ja ülemääralisteks; kõik teenijad tuleks tunnistada üheõiguslisteks riigiteenijateks, milleks nõuda riigiteenistuse seaduse muutmist. Kuni selle teostamiseni on tarvilik, et raudteevalitsuse ja vabateenijate — ülemääralsed — ajutiste tööjõudude vahel sõlmitaks vastavad kirjalikud teenistuslepingud.

Ajutised teenijad peaks jääma sarnas-tekts ainult 3-ks kuuks, peale selle aja möödumist tuleks nad viia koosseisu.

Ühes sellega peab kindlustatama nende teenijate olukord, keda palgatakse ametkohtadele, mis korraldatud eraisikute ja -asutiste poolt selleks raudteevalitsusele maksetavate summade arvel. Nende teenistusaja hulka tuleks arvata ka aeg, mis teenitud varem eraisikute ja -asutiste arvel, nagu seda tehti kitsaropalise teenijatega, kus arvati eraraudteedel teenitud aeg teenistusvanuse tasu ja pensioni saamise aja hulka.“

II. Sisemise korra määrused. Raudteelaste VI üleriiklik kongress peab vajalikuks, et teenijate ja administratsiooni vahelkord kui ka teenijate kohused ja õigused täpsemalt fikseeritaks vastava seadusega, määrusega või kollektiivlepinguga. Määruse, seaduse või kollektiivlepingu kava väljatöötamisest osa võtma kutsuda ka teenijaskonna esindus.

III. Töö ja puhkeaeg. Kongress nõuab, et vaimlistel tööaladel seataks sisse kuuetunniline ja füüsilistel tööaladel kaheksatunniline tööpäev. Vaimlise ja füüsilise töö täpseks eritlemiseks tuleb moodustada valitsuse ja teenijate esindajaist komisjon. Aeg, mil teenija viibib asutuse käsutuses, tuleb lugeda aktiivseks tööajaks. Rongi ja veduri-teenijate tööaeg tuleks lühendada 204 töö-tunni peale kuus, arvesse võttes nende teenistuse kurnavat iseloomu, mis väljendub pikajalises töökestvuses ja öötöös.

Puhkus tuleb võimaldada kõigile teenijaile nii kui see riigiteenistusseadusega kindlustatud. Teenijaile, kelle teenistuse iseloom puhkust ei võimalda ilma asetäitja palkamiseta, tuleb puhkuse võimaldamiseks palgata tarvilised asetäitjad. Kuid ka neil juhtudel, kus vähesed krediitid asetäitjate palkamist ei võimalda, peavad asjaomased juhatajad kasutama ka muid käepärast olevaid abinõusid puhkuste täiel määral võimaldamiseks kõigile teenijaile, ilma liigitamata.

Puhkus tuleb võimaldada suvekuudel, s. o. 1. maist kuni 15. septembrini.

Neile teenijaile, kes töötavad vahetusega aasta ümber ilma ühegi puhkepäevata, tuleb võimaldada igas kuus üks puhkepäev.

IV. Osavõtt teenijaskonna puutuvaist küsimusist. Toetudes vabariigis maksvale demokraatlikule korrale nõuab kongress, et raudteevalitsus võimaldaks keskühingule osa võtta kõikide nende küsimuste arutamisest, mis käivad teenijate õigusliku ja majandusliku korra kohta.

4. Teenistustasud.

I. Palk: palganormid ja palgaastmetesse jaotuse revideerimine.

VI üleriiklik kongress ühineb nõudmisega, mis palgaküsimuse kohta ülesse seatud riigi- ja omavalitsusteenijate keskliidu 1926. a. IV üleriiklikul erakorralikul kongressil ja 1927. a. Tallinnas peetud Balti

riikide riigi- ja omavalitsusteenijate II rahvusvahelikul konverentsil.

Kongress teeb keskühingule ülesandeks jätkata kõige energilisemalt palga võitlust senikaua, kui need nõudmised teostamist leiavad. Eriti aga tuleb nõutada palgaastmetesse paigutamise parandamist eelseisval koosseisude ümberkorraldamisel vastavalt raudteelaste III ja IV üleriiklikul kongressil vastuvõetud kavale.

II. Perekonna abiraha. Raudteelaste VI üleriiklik kongress arvesse võttes asjaolu, et senini pole maksmata pandud 1. aprillist 1927. a. alates lubatud kõrgendatud perekonnaabiraha, mis tõusva elukalliduse juures oleks aidanud lähendada riigiteenijate suure enamuse palkasid elatismiinimumile, nõuab, et kõigile riigiteenijaile makstaks alates 1. aprillist 1928. a. nende ülevalpidamiseks olevate laste pealt 10 krooni kuus abiraha.

Laste pealt on õigus abiraha saada:

a) kuni nad 18 aastat vanaks saavad, ehk kui koolis käivad või ametit õpivad kuni 20. aastaseks saamiseni;

b) vanaduse peale vaatamata kui nad töövõimetud.

Märkus: Riigiraudteede päevatöölisele, kes välis- ja ehitusnormide järele palka saavad, tuleb anda lasteabiraha samal määral ja alusel kui alalistele päevatöölisele töökodades.

III. Kilomeetrirahad ja küttepreemiad. Valga mootor-vaguni juhtide töötasu kõrgendada ühe astme võrra s. o. reisirongi vedurijuhtidega võrdseks. Kilomeetrirahad arvestada võrdset Tallinna mootorvaguni juhtide kilomeetrirahadega.

Kilomeetrirahade küsimuses teeb kongress keskühingu juhatasele ülesandeks sammusi astuda IV kongressil vastuvõetud resolutsioonide elluviimiseks.

IV. Ületunnitöö tasud ja vahetasu kõrgema ameti kohuste täitmise eest. On osutunud alaliseks nähtuseks, et alama astmelised teenijad kõrgema astmelisi kohuseid täidavad vahelpalgata — seda silmas pidades otsustab kongress nõuda, et asetäitmise korral saaks vastav palgavaheeraha välja makstud.

V. Korteri. „Silmas pidades, et enamus teenijaist saab palka alla elatismiinimumi ja et ligi 50% riigiteenijaist korteriraha ehk priikorteri juba saab, tuleb arvestades praeguste korterihindadega

maksta teenijaile korteriraha 20% palgast, millise normi ka valitsus, korterite hindade normeerimisel riigimajades, aluseks võtnud.

Riigi Teatajas nr. 76 ülemääraste koosseisus avaldatud märkus: „korter antakse ainult siis, kui ametkonna juures vastavad ruumid olemas, selle puudusel ei maksta mingit lisatasu“ tuleb kustutada“.

VI. Varustus. Kongress konstateerib, et on hädatarvilik varustada kõik kitsaroopalise ja mootorrongide konduktorid ja reisirongijuhid kergete, riidega kaetud kasukatega. Laiaroopalise kaubarongi teenijatele tuleb anda suured riidega kaetud ülikasukad. Vedurijuhtide abidele ja kütjatele välja anda nahkpinsakute asemele harilikud vormiriided ja poolkasukad, — ühel määral vaguni õlitajatega. Veepumba masinistidele välja anda tali vormimütsid ja viltsapad. Depoo vedurikütjad varustada vormiriietega; samuti tuleb anda raudteede tehaste tööjuhtidele vormiriided, nagu jooksva paranduse meistritele.

5. Sotsiaalne kindlustus.

a) Pensionid. VI üleriiklik kongress jääb nõudmise juurde, et 1) riigi- ja omavalitsusteenijate pensioniseaduse § 3 (R. T. nr. 123/124 — 1924. a.) peaks täiendatama märkusega: „Alalised lisatasuna makstavad kilomeetripreemiad raudtee veduri- ja rongiteenijaile arvatakse pensioni aluseks võetava palgamäära juurde, kuid mitte üle 30% põhipalgast“; 2) riigi asutiste koosseisude ja riigiteenijate palgade seaduse § 3 märkus (R. T. nr. 27 — 1927. a.) kustutatakse ning riigi- ja omavalitsusteenijate pensioniseaduse § 6 (R. T. nr. 123/124 — 1924. a.) viimane lõige uuesti maksma pandaks ja nende nõuete teostamiseks eriseadus välja antaks; 3) riigi- ja omavalitsusteenijate pensioniseaduse muutmise seaduse § 7 (R. T. nr. 149 — 1924. a.) teises lõikes nimetatud vanadusmäär alandatakse 60 aasta pealt 55 aasta peale; 4) pensioni väljamaksmisel peaks arvesse võtma 1) sõdurina ilmasõjas 8. VII. 1914. a., kuni 6. XII. 1917. a. teenitud aeg; 2) päevatöölisena teenitud aeg.

b) Haiguskindlustus. Raudteelaste VI üleriiklik kongress konstateerib, et praegune arstiabi korraldamise süsteem raudteel — nimelt ambulantside süsteem on eluvõõras. Arstiabi korraldamine on

raudteelaste seas rahulolematust esile kutsunud ja nõuab parandust. Kongressil ette toodud puudused tulevad raudteevalitsuse poolt kõrvaldada ja tarvilised parandused ette võtta.

Arstiabi korraldamine peab sündima vaba arsti valiku põhimõttel. Ambulantsid peaks olema suuremates punktides esimeks arstiabi andmiseks.

Arstiabi andmine peab sündima tasuta niihästi teenijaile, kui ka nende perekonna liikmeile.

6. Organiseerimise küsimus.

1) VI üleriiklik raudteelaste kongress leiab, et riigi ja omaval. teenijate keskliidu teguviis, nimelt raudteelaste keskühingust lahkunud ühingute vahetult keskliidu liikmeks vastuvõtmine, ei ole kindlate organisatsiooniliste aluste loomine, vaid mõjutab olevate organisatsioonide lõhkumist.

Kongress mõistab sarnase teguviisi hukka.

2) Kongress tunnustab haridusliku küsimuse üldises organiseerimises ülitähtsaks ja kohustab keskülingut kõigi abinõudega raudteelaste haridusliku tasapinna tõstmiseks energiliselt tee rajamist algama.

7. Järgmisele kongressile valitavate saadikute arvu kindlaksmääramise kohta.

„Jääda vana korra juurde — iga 25 liikme pealt 1 saadik“.

8. Esindajate valimise kohta teistesse organisatsioonidesse.

Riigi- ja omaval.-teenijate keskliitu: „Kongress otsustab saadikute valimist keskliitu teostada keskülingu juhatuse poolt.“

Revisjonikomisjoni valitakse kongressi poolt hr. Liiv, Prüggi, Aamisepp.

9. Kongressil ülesvõetud küsimuste arutamisel võeti vastu järgmised sooviavaldused — nõudmised.

1) „Kongress avaldab soovi, et keskülingu juhatuse võtaks kõik abinõud tarvitusele riigiteenijate ja eriti raudteelaste suhtes ebaõigete teadete levitamise ja nende arvel demagoogia tegemise vastu, selgitades ja ära näidates tõelisi olukordi ja õiges valguses“.

2) „Kongress konstateerib põhjendamatult takistuste tegemist veodirektsiooni poolt veduriteenijate esitajatekogu saadikute vabastamises käesoleval aastal ning

nõuab, et igasugused surveabinõud kutseühingu esitajate vastu saaks ära jäetud“.

Raudteelaste VI üleriiklik kongress lõpetas töö 16. IV. kell 20.45 riigihümniga.

Puhastustöö Tallinna riigi- ja omavalitsusteenijate ühingu.

Asutatakse volinikkude-kogu.

Tallinna riigi- ja omaval. teenijate ühingu on üks suurematest riigiteenijate organisatsioonidest üldse. Kui me sealjuures veel arvesse võtame muud võimalused soodsa tegutsemiseks, nagu asjaolud, et liikmed asuvad peamiselt ühes linnas, et nad teenivad riigi keskasutistes ja nii alati lähedal on asutistele ja isikutele, kelledest oleneb riigiteenijate kutsehuvitsid riivavate küsimuste lahendamine, siis peaks olema selge, et nimelt just see ühingu riigiteenijate kutseliikumises esirinnas peaks sammuma, teistele eeskujuks peaks olema. Kahjuks on tegelik elu seni just vastupidist näidanud — ühingu on olnud üks teguvõimetumaist riigiteenijate kutseorganisatsioonidest. Nüüd näib aga rõõmustav pööre sündinud olevat ja asjad näivad arenevat tervenemise suunas.

Juba 28. veebr. s. a. valis peakoosolek ühingu uue juhatus, milles ainult üks endise juhatus liigetest. See uus juhatus on energiliselt asunud ühingu tegevust tervendama. Poolteise kuuga on ta jõudnud välja töötada asutistes teenivate liigete volinikkude-kogu kodukorra kava, olgugi et endine juhatus sellega mitme aasta jooksul toime ei suutnud saada. Selle kodukorra kava kinnitamiseks ja muudes aktuaalsetes päevaküsimustes seisukoha võtmiseks oli 25. skp. kokku kutsutud ühingu erakorraline peakoosolek.

Kodukorra kava kinnitati paari väikese muudatusega üksmeelselt. Selle kodukorra järgi moodustatakse volinikkude-kogu, juhatus ja liikmete vahelise läbikäimise soodustamiseks, juhatusel abiks ja nõuandmiseks ning tema tegevuse üle valvamiseks. Juhatus on kohustatud küsimise kogu arvamisest kõigi oma põhemõttele kavatsuste puhul; niisama on kogu õigustatud ka ise algatama küsimusi, mis tema arvates lahendada tuleksid ning neis omad seisukohad juhatusel teatada. Juhatusel on küll jäetud õigus valida, kas

talitada või mitte kogu nõuande järgi, kuid viimasel juhul on ta kohustatud selle asjaolu ette kandma oma tegevusaruandes korralisele peakoosolekule, kes siis otsustab, kas juhatuses samm oli õigustatud või mitte ja sellest siis ka järeldused teeb.

Kuid et sel viisil kiirete küsimuste lahendamine kannatada võiks, on kogule antud õigus juhatuselt aru pärida. Hiljemalt kahe nädala jooksul peab juhatus sellele vastama. Ei rahulda see vastus kogu enamust, on sellel õigus nõuda, et juhatus küsimuse lahendamiseks kokku kutsuks (hiljemalt ühe kuu jooksul) erakorralise peakoosoleku.

Volinikud valitakse üks iga 25 asutises teeniva liikme kohta; on aga asutises alla 25, kuid vähemalt 10 liiget, siis on ka neil õigus voliniku valimiseks. Nii on võimaldatud ka väikestes asutistes teenivatele liigetele kogu tegevusest osa võtta.

Juhatus loodab, et selliselt moodustatud volinikkude-kogu sundab tuua uut elu ja verd ühingu senisesse tegevusesse.

Järgmiseks põnevamaks päevakorra punktiks oli uue juhatus aruanne tema senisest poolteisekuulisest tegevusest. Nagu sellest selgus, on juhatus sunnitud olnud suurema osa oma ajast ja tööjõust pühendama vahekordade selgitamisele, mis on tekkinud endise juhatus poolt aetud kütepuude muretsemise operatsioonidest.

Lõppude lõpuks on juhatusel korda läinud kindlaks teha, et endise juhatus esimees riigikontrolli ametnik F. Kari on ühingu nimel ostnud riigimetsatööstuselt suuremal arvul põletispuid ja et ühingu nende puude arvel võlgneb metsatööstusele veel ümmarguselt 490.000 senti, olgugi et juhatus poolt korralisele peakoosolekule esitatud ja revisjonikomisjoni poolt õigeks tunnistatud aruande järgi ühingul niisuguseid kohustusi olema ei pidanud. Edasi selgus, et suurem osa nendest puudest on saadud juba 1927/28. a.

talvel, nii siis enam kui aasta tagasi. Sel-
lepärast oleks pidanud puude hind neid
saanud riigiteenijailt ammugi sisse nõutud
olema. Kui aga end. juhatuse esimehelt
F. Karilt aruannet nõuti, kes ja kui palju
ühingu võlgu, siis põikles see vastuse
andmisest ikka kõrvale (ja ei teinud seda
ka peakoosolekul mitte). Samuti oli tema
kõrvaldanud ühingu asjaajamisest kõik
niihästi nende kui ka varem lõpetatud
puudeoperatsioonide kohta käivad aruan-
ded ja dokumendid, ega andnud neid juha-
tusele üle, vaatamata selle korduvatele
nõudmistele. Lõpuks selgus, et riigimet-
satööstusele on esitatud operatsiooni
kindlustuseks pangagarantii Kr. 5.000.—
suuruses. Et ühingu asjaajamisest ka selle
garantii muretsemise kohta mingit jälge
ei leidunud, siis mindi seda panka selgi-
tama ja seal selgus uus üllatav asjaolu.
Garantii kindlustuseks on pank deponee-
ritud kaks vekselit à 2.500 kr., millele
ühingu esimehe ja sekretäri allkirjadega
ühingu nimel antud vastutuspealkiri, ilma
et neil juhatuse protokollide järgi selleks
mingisugust volitust oleks olnud.

Kõigi nende asjaolude kohta ei suutnud
peakoosolekul viibiv F. Kari mingit ra-
huldavat seletust anda. Tähenõudis ainult,
et tema samal päeval, s. t. 25. apr. olla
metsatööstusega vahekorrad likvideeri-
nud. Kui selle peale tähendati, et kuni
kella poole kaheni metsatööstuses sellest
midagi ei teatud ja sellepärast tõenduste
esitamist nõuti, niisama ka seletust selle
kohta, miks siis see vahekordade lahen-
damine metsatööstusega seni viibinud on,
kuna ju kaugelt suurem osa võlguoleva-
test summadest riigiteenijailt ammugi sis-
se oli nõutud, kelle käsutada on olnud see
raha siis seni ja kes siis tema arvates vii-
vitusprotsendid, mis sadadesse krooni-
desse ulatavad, tasuma peab, siis vastas
F. Kari esimesele küsimusele uhkelt, et
ega ma siis siin ometi kvitunge esitama
hakkaks. Teistele küsimustele jäi aga vas-
tust võlgu. Selle asemel hakkas aga süü-
distama praegust juhatust, et see julges
asja avalikkuse ette kanda. Kõige imeli-
kum selle juures oli aga see, et koosole-
jate hulgas leidis paar isikut, kes teda
selles toetama ruttasid. Vaatamata sel-
lele ei julgenud siiski keegi esitada reso-
lutsiooni, mis selle, õrnalt öeldes, enam
kui imeliku operatsiooni ja tema teosta-
mise veel imelikuma viisi heaks oleks
kiitnud. Selle asemel võeti aga suure
hääaltenmausega vastu resolutsioon, mis

praeguse juhatuse poolt astunud sammud
heaks kiidab ja temale kohuseks teeb tea-
tada asjast ametivõimudele süüdlaste
vastutusele võtmiseks. Loodame, et sel-
lega küsimus oma loomuliku lahenduse
leiab ja juhatuse energilise tegevuse tõttu
korda läheb päästa ühingu suurtest va-
randuslikkudest kahjudest. Moraalsed
kahjud tulevad nii kui nii kanda, seal pole
enam parata midagi. Kuigi see riigiteeni-
jate nimele au ei tee, et nende kutseorga-
nizatsioones niisugused asjad võimalikud
on, tahaksime loota, et nende avalikkus-
tulek hoopis ilma kasulikkude tagajärge-
deta ei jää. Sellest peaks ometi järelda-
tama, et tuleb ettevaatlik olla isikute va-
limisel organisatsioonide juhatustesse ja
teistesse organidesse ja et, teisest kül-
jest, tuleb senisest palju suuremat rõhu
panna asjaajamise korralikkusele ja selle
revideerimistele. Seni oldi neis küsimusis
väga ükskõikne ja nähti neis, kes selles
parandust nõudsid, asjata irisejaid ja for-
maliste.

Kuna tähendatud küsimuse arutamine
palju aega nõudis ja aeg juba hiliseks
kippus minema, siis läks järgmiste päeva-
korrapunktide arutamine ruttu ja pea ilma
vaelusteta. Võetakse vastu seisukohad
riigiasutiste ümberkorraldamise tõttu riigiteeni-
jaid riivavais küsimusis, millede
juures tulevikus pikemalt loodame pea-
tuda. Samuti otsustatakse mitte astuda
osanikuks keskliidu tegelaste poolt alga-
tatud „O/ü. riigi- ja omavalitsusteenijate
kodus“, kuna selle põhikiri kuidagi ei
kindlusta, et asutatav osahing ka oma
nimetusele vastavalt tegutsema peaks.
Pealegi on ettenähtud osakapital nii väi-
ke, et sellega mingit kodu luua ei saa ja
paratamata tuleks selleks hankida toetusi
ja annetusi, mis aga põhikirja järgi muu-
tuksid osanikkude ainuomanduseks. Selle
asemel pooldab aga ühing, et riigiteeni-
jate kodu loomine sünniks ühistegelistel
alustel, millest osa saaksid võtta laialised
riigiteenijate hulgad. Eeskujuks võiksid
olla rahvamajade ehitusühingud.

Lõpuks võetakse vastu veel soovi-
avaldus, et juhatust astuks samme palga-
krediitide ülejääkide arvel peetavate aju-
tiste tööjõudude ülessevõtmiseks ülemää-
raliste riigiteenijate koosseisudesse, et
sellega neile võimaldada teenistusvanuse-
tasu saamist, nagu see mõnes keskasutu-

ses juba läbi olla viidud. Ja sellega lõpeb see äärmiselt elevusrikas peakoosolek.

Loodame omalt poolt, et ühingu juhatuse poolt algatatud tervendustöö senises

suunas edasi kestab ja võimalikult pea suudab viia ühingu sellele seisukorrale, mis vastab tema tähtsusele riigiteenijate kutseorganisatsioonide peres.

Civilservant.

Tallinna riigi- ja omavalitsusteenijate ühingu erakorralisel peakoosolekul 25. aprillil 1929 a. vastu võetud resolutsioonid.

Endise juhatuse esimehe F. Kari tegevuse kohta küttepuude muretsemisel.

„Tallinna riigi- ja omavalitsusteenijate ühingu erakorraline peakoosolek 25. aprillil 1929. a., ärakuulates praeguse juhatuse aruannet ühingu nimel aetud küttepuude muretsemise ja sellega ühenduses oleva panga garantii soetamise küsimuses, leiab, et endine (s. o. 1928. a. peakoosoleku poolt valitud) ühingu juhatus, samuti ka revisjoni komisjon pole neis küsimustes küllalt silmas pidanud ühingu huviseid ja maksvate seaduste ja põhikirja nõudeid ning teeb sellepärast praegusele juhatusele kohuseks teatada sellest ametivõimudele süüdlaste vastutusele võtmiseks.“

Riigiasutuste ümberkorraldamise ja riigiteenijate seisukorra kohta.

1) Koosseisude koondamisel vabastatud ametnikkude palga edasimaksmise seadust tuleks täiendada ka ülemääraliste ja ajutiste töäjõudude peale.

2) Koosseisude ümberkorraldamisel juureloodavaid kohti tuleb täita praegu riigiteenistuses seisvate ametnikkudega ja sisse seada ministeeriumitevaheline informatsioon vabade kohtade üle, ning kõvendada valvet selle üle, et vabanevatele kohtadele võetaks ametnikka läbi ametnikkude reservi.

3) Tuleks võimaldada vallandamisele kuuluvatele riigiteenijatele üle minna teistele kutsealadele riigiteenistuses, kus igaaastase loomuliku kahanemise tõttu ametnikkude juurevõtmine tarvilik. Neile kut-

setele ettevalmistamiseks tuleks riigil ellu kutsuda erikursusi ehk juba töötavatele kursustele komandeerida vallandamisele kuuluvaid ametnikke, neile õppimise ajal palka edasi makstes.

4) Vallandamisi ette võtta ajal, millal töövõimaluse leidmine mujal kergem ja koondamisele kuuluvad kohad aegsasti teatavaks teha.

5) Soodustada teenistuse saamist riiklistes ettevõtetes ja töödel, millede läbi viimiseks antud riiklist toetust.

6) Vabastatud riigiteenijatele, kellel kalduvus ja eeldusi põllutöök, anda esimeses järjekorras maad riiklisest maatagavarast ja uudismaadest, samuti eluasemeid ja ehituskruunte.

7) Tunnistada õigeks töö-hoolekandeministri poolt vabariigi valitsusele esitatud: a) juhtnõõrid riigiteenijate vallandamise kohta koosseisude koondamise puhul ja b) juhtnõõrid riigiasutuste ametnikkude ja teenijate palkamiseks ning nõuda nende kiiremat maksmapanemist.

Riigiteenijate kodu asutamise asjus.

„Peakoosolek teeb ühingu juhatusele ülesandeks astuda läbirääkimisse Keskkliiduga ja kui tarvis riigiteenijate feiste organisatsioonidega ühise kodu asutamiseks ühistegelisel — kooperatiivsel alusel, rahvamajade ehitusühisuste eeskujul, millest võiksid võtta osa kõik riigiteenijad väikeste, kuid piiramata arvu osamak-sudega, kusjuures igal osanikul oleksid ühetaolised õigused vaatamata osamak-sude suurusele.“

Muljeid raudteelaste VI üleriiklikult kongressilt.

VI kongress ei olnud saadikute poolst nii arvurikas kui eelmised, sest puudusid jaamaametnikkude ja jaamateenijate organisatsioonide esitajad. Siiski oli

kokku tulnud 65 saadikut, kes umbes 1500 raudteelast esitasid. See arv näitab, et rõhuv enamuse organiseeritud raudteelastest on ikkagi koondunud keskühingu

ümber ja viimasel õigus on raudteelaste üldpere nimel rääkida. Selle asjaoluga näib arvestavat ka raudteevalitsus, kelle esitajad — peadirektor ja ametkondade direktorid — kaks päeva kongressil viibisid ja nähtava huviga kongressi tööd jälgisid.

Algusest peale valitses kongressil üksmeel ja tõsine töömeeleolu. Vastasrind puudus täielikult. Ka Simsoni „suured paljastused“ jäid tulemata. Üksmeelselt tunnistati keskühingu juhatuse tegevus heaks ja asuti päevakorra põnevamate punktide juurde, milleiks tänavu osutusid arstiabi korraldamise küsimus, töö- ja puhkeaeg ja teenijate õigusline kord.

Juba tegevuse aruande ettekandmise puhul möödunud aasta eest tekkisid elavad läbirääkimised nende küsimuste kohta ja kongressi juhataja oli sunnitud saadikute tähelepanu sellele juhtima, et küsimused iseseisvalt päevakorda ülesse on võetud ja läbirääkimistega tuleb seni oodata, kuni vastavate päevakorrapunktideni jõutakse.

Oli näha, et need küsimused on raudteelaste perele akuutseteks muutunud ja saadikutele oli oma valijate poolt südame peale pandud, maksku mis maksab, rahuldavat lahendamist saavutada.

Loodetavasti mäletavad lugejad, et keskühingu juhatuse oli sunnitud nende küsimuste kohta möödunud aasta jooksul mitu korda sõna võtma. Kohtade pealt saadeti ohtrasti kirju avaldamiseks „Sides“. Just enne kongressi ilmus veel „Sides“ pikem kirjeldus selle kohta, kuidas ühes direksioonis puhkuse andmisega lood on. Sellepärast ei olnud ime, kui need küsimused esikohale nihkusid, jättes varju isegi palgaküsimuse.

Kõige rohkem said vitsu meie arstid. Keskühingu juhatusel oli õnnestunud arstiabi referendi valikuga. Härra Rutnik esines väga asjaliku ettekandega. Andes esmalt ülevaate uue haiguskindlustuse seaduse kava kohta, valgustas ta põhjalikult olukorda, mis praegu valitseb raudteel. Kohtadel kogutud rikkalikkudest andmetest selgus, et arstiabiandmine raudteel tõsiselt parandust vajab. Suhtumine haigetesse on äärmiselt ükskõikne ja pealiskaudne. Arstid on muutunud ametnikkudeks selle sõna halvemas mõttes. Jääb küsitavaks kas praegune süsteem üldse võimaldab haigetele korralikku arstimist. Kas ei tuleks mitte loobuda alalistest palgatud arstidest ja või-

maldada raudteelastele vaba arsti valikut. Saadikud tõid omalt poolt andmeid ette, mis referendi väiteid kinnitasid ja tulemusena oli resolutsioon, mida lugejad kongressi kirjelduses leiavad.

Arusaadav, et peaarst sattus väga tärbarasse seisukorda, seda enam, et peadirektor palus kohe seletust ettetoodud väärnähtuste kohta ja ta millegagi ei suutnud referaadist saadud negatiivset muljet pehmenendada.

Töö- ja puhkeaaja küsimuse arutamise puhul tehti kibedaid etteheiteid ehitusdirektorile. Imestamisväärilise visadusega esines sellel puhul kongressi saadik L. enese ja oma lähemate kaasteenijate nimel. Nähtavasti on inimestel ikkagi ülekohut tehtud, mille tõttu neil palju kibedustunnet südamesse oli kogunud. Samuti kurjustasid veduri- ja rongimeeskond liiga suure töötundide arvu pärast ja nõudsid tungivalt selle vähendamist. Peadirektor omalt poolt toonitas, et ta tööaja vähendamisega nõus ei saa olla.

Nii kui alguses oli tähendatud, viibis peadirektor kongressil kogu aeg ja võttis sõna mitmel puhul. Muuseas tõi ta ette, et „Side“ olevat tema suhtes mõnikord liiga teravat tooni tarvitanud. Soovitas rohkem leplikkust, muidu olevat koostöö raskendatud.

Üldiselt aga peab tähendama, et peadirektori suhtumine kongressile oli heatahtlik. Head mõju avaldab see otsekoheus ja ühetaoline suhtumine kõigile teenijaile, mis praegusele peadirektorile omane. Täiesti on kadunud ühe ehk teise liigi teenijate eelistamise tendents, mis endistel aegadel väga laialt aset leidis ja demoraliseerivalt teenijate peale mõjus. Mõistagi, et teenijad ei hellita ennast petlikkude illusioonidega, kuid möödunud aeg on näidanud, et siiski koostöö raudteevalitsusega võimalik on, ja arusaadavalt seda rohkem, mida rohkem teenijate eneste seas üksmeel valitseb. Viimase kohta aga jääb paljugi soovida. Kuid seda ei saada kätte üle öö. Siin on tarvilik põhjalik kasvatustöö, mis aega nõuab. Sellepärast ei võetud ka kongressil organiseerimise küsimuse kohta mingisuguseid kõlavaid resolutsioone vastu, vaid pandi kõikidele organisatsioonidele südame peale teha kohtadel kasvatus- ja haridustööd oma liigete keskel. Ainult selle töö tagajärjel sünnib ühistunne ja õige arusaamine ametiühingulise liikumise ülesannetest.

Maipüha.

(Rahvusvahelise transporttöölise föderatsiooni 10. a. juubeli numbrist).

Saabus 1. mai aastal 1919. Ilmasõda oli lõppenud. 5-aastase vaheaja järgi töölisklass jälle pühitses oma maipüha. Ta oli siis rikas lootustega ja ootustega. Näis, et uus aeg oli saabumas.

Selle esimese mai kiired paistsid heledasti ka rahvusvahelise transporttöölise föderatsiooni peale, kes esimese rahvusvahelise töölisorganisatsioonina pärast sõda oli jälle ellu ärkanud.

Kümme aastat lahutavad meid sellest momendist. Möödunud on kümme aastat täis pettumusi ja purustatud illusioone.

Kuid siiski. Pärast ilmasõda jälle ellu kutsutud rahvusvahelised töölisorganisatsioonid võivad rahuldustundega oma töötulemuste peale tagasi vaadata. Eestkätt just transporttöölise föderatsioon. Kuigi ta ainult algust on tegemas nende suurte ülesannete teostamisega, mis töölisklass ta ette on seadnud, on kümne aasta jook-

sul nii mõndagi saavutatud, mis viljarikka tegevuse lootusi tulevikus õigustab.

Ja sellepärast on raudteelastel, sadamatöölistel, meremeestel — kõigil, kes liikumise vahendite alal tegevad, põhjust pühitseda tänavu aasta 1. maid erilise rõõmu ja lootustega, kui nad tahavad ja valmis on isiklise kaastöö ja vankumata poolehoiuga oma internatsionaali toetama. Sellel eeldusel kasvab nende internatsionaal mõjuvõimsaks organisatsiooniks, kus kõik omale paiga leiavad ja kus kõiki kasvatatakse teadlikkudeks ja ohvrimeelseteks võitlejateks parema tuleviku eest.

Pühitsedes tänavu aasta maipüha olgu meile kõikidele mälestus 1. maist aastal 1919 tõukeks sellele, et meie oma tähtsama sõjariista võitluses õiguse ja õigluse eest — meie internatsionaali — tugevaks ja kõikvõimsaks muudaks.

Kongressi töö tulemused juba avalduvad.

Raudteelaste VI üleriiklikul kongressil 16., 17. IV. s. a. vastuvõetud otsustest on muuseas juba raudteevalitsuse poolt tähelepanu leidnud järgmised:

1) Tööpäeva pikkuse küsimus, 2) puhkuse küsimus ja 3) nädala puhkepäeva küsimus.

Nende küsimuste kohta oli 20. IV. s. a. raudteevalitsuses nõupidamine. Nõupidamisest võtsid osa direktorid, töö- ja hoolekandeministeeriumi esitaja hra Sonin ja keskühingu esimees A. Jõgi.

Nõupidamisel tuldi otsusele: 1) et raudteelaste töötundide arv tuleb revideerimisele võtta terves ulatuses. Eestkätt aga tuleks töötundide arvu vähendada vedurimeeskonnale 204 töötundi peale kuus, rongiõlitajatele 240 ja rongiteenijatele (konduktorite meeskonnale) 240 töötundi peale. Teiste teenijate töötundide reguleerimise küsimus ette võtta edaspidistel koosolekutel, millest osa võtab ka keskühingu esitaja.

2) Puhkeaja kohta otsustati: puhkust anda 1. maist 1. septembrini võimaluse jä-

rele. Keskühingu esitaja jäi ses küsimuses oma seisukohale, mis kõlab järgmiselt: „Puhkust võimaldada 1. maist 1. septembrini. Vähemalt pool puhkusest võimaldada tähendatud ajal.“

3) Nädala puhkepäevade võimaldamise küsimuse lahendamiseks lubati raudteevalitsuse poolt kiiremas korras vastav määrus välja töötada ja maksma panna.

Kõik need otsused seoti ka krediidi küsimusega.

Arvestades eelpool tähendatud asjaoludega näib, et möödunud kongressi töö ei ole mitte tagajärjeta jäänud ja et valitsus arvestab asjaoludega, mis teenijate poolt kainelt ja kaalutult väljendatakse.

Üldiselt on aga kahju, et mõned meie kutseorganisatsioonid, kes keskühingust lahkunud, ei ole veendumusele jõudnud, et ühine keel teeb tugevaks. Iseäranis tuleb kahjatseda jaamateenijate kutseühingu eemalejäämist. Arvatavasti on ka neile tähtis tööaja ja puhkuse küsimuse lahendamise, kuid kes peab teadma nende soove?

Raudteelaste kesküingu uus juhatus.

19. apr. s. a. peeti esimene raudteelaste kesküingu koosolek pärast kongressi. Päevakorras oli uue juhatus moodustamine ja raudteelaste esindajate valimine riigi- ja omav. teenijate keskliitu.

Valimiste tulemused olid järgmised:

Uus kesküingu juhatus:

Esimees: Jõgi, Aleksander, peatehaste sekretär, raudteevalitsuse ametnikkude k/üh. poolt; abiesimees: Johanson, Karl, konduktorite reservi korraldaja, rongiteenij. k/üh. poolt; Vokk, Jüri, vedurijuht, vedurijuht. k/üh. poolt; sekretär: Rukki, Josep, asjaajaja, TJ — 1, kontoriameetn. k/üh. poolt; abid: Pedaja, Nikolai, teemeister, 7 piirk. teemeistr. k/üh. poolt; Kask, Julius, veoasakonna juhataja abi, tehniliste jõudude k/üh. poolt; laekahoidja: Treufeldt, Richard, elektro-mehaanik, vigade büroo, elektro-tehnika alal teen.

k/ühingu poolt; ametita liikmeteks: Jantter, Aleksander, arveametnik, ehitusdirektsioonis, tee-ehitusosak. teenijate k/üh. poolt; Jännes, Ernst, 7 liini jsk. juhataj. tehnil. tööde juhatajate k/üh. poolt; Aanja, Oskar, vedurikütja, WJ-I veduriteen. k/üh. poolt; Nugiseks, Johannes, rongiõlitaja, WJ-I, veosakonna teen. k/ühingu poolt. Raudteelaste saadikud riigi- ja omav. teenijate keskliidus:

1) Rutnik, Viktor, arveametnik, eksploatatsiooni direktatsioon; 2) Jõgi Aleksander, sekretär, peatehased; 3) Rukki, Josep, asjaajaja, ehitusdirektsiooni 1. liini jsk.; 4) Johanson, Karl, konduktorite reservi korraldaja, konduktorite reserv; 5) Leppik, Eduard, jaoskonna juhataja abi, ehitusdirektsiooni I jsk. Kandidaatideks neile: 1) Michelson, Alfred, asjaajaja, eksploatatsiooni direktatsioon; 2) Simson, August, ülesõidukoha vaht, 1. liini jsk.

Raudteede tegevus 1927/28 a.

Teenijate koosseis. Äsja trükitist ilmunud raudtee 1927/28 eelarveaasta tegevuse ülevaatest selgub, et aasta lõpuks kujunes teenijaskonna koosseis järgmisena: määralisi 2467 ja ülemääralisi 2586 teenijat, mis arv 1926. a. üldkoosseisust suurem 446 isiku või 9,7% võrra. Koosseisude suurenemine on tingitud peamiselt Papiniidu—Lelle teeharu ja mitmete uute jaamade seni eksploateeritavatel teeharudel avamisest. Samuti ka Sonda—Mustvee teeharu teenijaskonna ja varustusdirektsiooni ajutiste tööliste ülemääraliste teenijate koosseisu sissevõtmisest.

Raudtee personal.

	1927/28 a.		1926/27 a.
	Määrallis.	Ülemääral.	
Juhatus	52	5	47
Bürooteenistus	602	37	621
Jaama tehnil. teenistus	383	511	836
Telegr. ja telefoniteen.	96	—	130
Laoteenistus	26	—	31
Eriteadlased	197	28	211
Teede ja hoon. korrashoid	278	836	1023
Veevarustus	—	43	42
Vedur. ja vagunite korrash.	111	266	188
Veduriteenistus	390	193	521
Rongiteenistus	330	141	460
Vahid, käskjalad, töömehed	—	526	497
Kokku	2467	2586	4607
Üldse	5053		

31. märtsiks 1928. a. välja kujunenud koosseis (5053 isikut) annab keskmiselt ühe tee-kilomeetri kohta 4,1 isikut, ehk ühe miljoni veetud kaubanduslikule tonn-km. 22,8 isikut, ning miljon telg-km. 37,3 isikut, miljon bruttotonn-km. 4,51 isikut, kuna ühe teenija kohta tulused saadi kr. 3.001.—

Võrreldes vastavaid andmeid välisriikide raudteede omadega, selgub et meie üheksast allpooltoodud tabelis mainitud riikest teenijate arvu vähesusega oleme võrreldes tee-km. kohta — I, brutto-tonn-km. VI ja saadud tuludega V kohal.

	Teenijaid		Tulused teenija kohta kroonides
	Tee — klm. peale	Miljoni brutto-tonni klm. peale	
Eesti (1927/28 a.)	4,1	4,51	3.001.—
Soome (1925 a.)	5,67	4,41	2.698.—
Läti (1926/27 a.)	4,92	5,99	2.220.—
Leedu (1926 a.)	4,11	7,27	1.967.—
Rootsi (1926 a.)	4,64	2,75	6.473.—
Norra (1926/27 a.)	4,94	2,43	10.823.—
Taani (1926/27 a.)	6,95	3,92	7.322.—
Poola (1926 a.)	11,3	5,51	2.305.—
Saksa (1927 a.)	13,15	2,86	6.398.—

Raudteede võrk ja ehitused. Eksploateeritavate teede pikkust loetakse laiaroopalisel 673 km. ja kitsaroopalisel 560 km. Vaadeldava aastaga on lõpule

viidud suuremad tööd raudtee pealisehituse (ballastikiht, roopad, sideosad) korradamiseks alal: ballasti kihi normaal seisuni täitmise, liiprite vahetus immutusega, lühikeste roobaste vahetamine tugematele, pöörangute asetamine uutega. Kaareperes on ehitatud senise kanakuudi taolise ruumikese asemele korralik jaamahoone. Olgugi et elumajasid on juure ehitatud ei ole suudetud korterikriisi pehmenada — kitsaroopalise ja laiaroopalise raudtee valitsuste ühendamiseiga paigutati Pärnust Tallinna hulk teenijaid, kel kroonu korter anti. Korteri puudumise tõttu on rida teenijaid, kel seaduse järgi nähtud prii korter, seni korteriga varustamata.

Veerevkoossead. Raudteede veerevkoosseisude inventar vähenes vaadeldaval aastal ühe kitsaroopalise tankveduri äramüümisega Järvakandi klaasivabrikule. Vaguneid on juure tulnud: 7 laiaroopalist klassivagunit soomusrongidelt, 1 uus bensiini mootorvagun ja 5 kitsaroopalist klassivagunit tehastest. Kaubavaguneid on inventari võetud: soomusrongi rügemendilt 1 jäävagun, peatehastest 8 tsisterni ja 1 kinnine kaubavagun.

Veerevkoossead 31. III. 1928 a.

	Laiaroopal.	Kitsaroopal.	Kokku
Vedureid	104	99	203
Reisivaguneid	325	142	467
Kaubavaguneid	3616	1785	5401

Vedurite küte. Vedurite kütteks tarvitatakse põlevkivi, millega meie metsalaastamisele tunduvalt piiri pandud. Ent vastavate hoiukuuride puudumine ei võimaldu soetada tavaliselt kuivanud kivi tagavarasid. Kütjate kogemuste tõttu on kasutamata põlevaine % tuhas märksa vähenenud. Sellega ühenduses on ka puude ja põlevkivi kulu ekvivalentne vahetuse soodsamaks muutunud. Kuna varem ühe kantsüllä puudele vastavalt tarvitati 4,43 tonni põlevkivi, tarvitati aruande-aastal 4,00 tonni. Kuuride puudusel tarvitatakse praegu värskest kaevatud või lagedal hoitud niisket kivi, mis praktiliselt ebasoodsaid tagajärgi annab. Aruande-aastal oli tegelik põlevkivi kulu 100 vedur-kilomeetri peale: laiaroopalisel reisi veduritel 3,50 tonni, kauba veduritel 3,92 tonni. Kitsaroopalisel: Sonda—Mustvee liinil 2,07 tonni, Pärnu—Tallinna liinil 2,42 tonni.

Reisijate ja kauba vedu. Rei-

sijate veo alal on 1927/28. a. märgata üldist reisijate arvu tõusmist vaid 0,02% võrra, kuna keskmine sõidukaugus — 1/r. 126,2 klm., k/r. 91,6 klm. — on üldiselt vähenenud (eelmisel aastal 1/r. 133,5 klm., k/r. 101,2 klm.) Kuna samal ajal ligiligniline liiklus (eriti elektrirongidel) tunduvalt tõusu näitab (reisija-kilomeetrid tõusivad 13,6% võrra), siis peab järeldama, et eelmisel aastal ettevõetud tariifide kõrgendus ning üldine majanduslik kitsikus on mõjunud selleks, et kulukamaid pikamaa sõite ainult äärmise hädavajalikkuse puhul ette võetakse. Tariifide kõrgendamise mõju all kannatab ka pagasivedu.

Kaubaveos võib ära märkida kohaliste vedude suurenemist, kuna transiit õige väikese osa üldisest tonn-kilomeetrite arvust kujundab.

Saavutused eksploatatsiooni korraldusel. Eksploatatsiooni edendamise kui ka sõitjate ja vedude hõlbustamiseks on sõiduplaanide koostamisel võimalust mööda arvestatud ka sõitjate huvidega eriti Valga—Irboska liinil, Tartu—Elva ümbruskonnas.

Kaupade kiiremaks kohale toimetamiseks on ette võetud erilised korraldused: piirkondades, kus vähese kaubaveo tõttu iga päev kaubarongi käiku määrata oli võimata, korraldatakse kaupade edasitoimetamist sega- või reisirongidega. Kiirelt rikkiminevate kaupade suhtes on rõhutatud nende kiiremat edasitoimetamist. Kitsaroopalisel oli juure soetatud 15 isotermitist vagunit.

Utenu avati peatuskohad Udernas ja Nõmmkülas piletite müügi ja pagasi toimetusega mittetariifjaamadena.

Järve, Jäneda, Kiisa ja Koogiste peatuskohad on muudetud tariifjaamadeks kõigi kaubandusliste operatsioonidega.

Ehituseloleval Lelle—Papiniidu teeharul avatud Viluvere, Tori, Tammiste ja Sindi jaamad tariifjaamadena, ning Kõnnu jaam piletite müügiks ja pagasi vastuvõtmiseks tariifjaamana ja Tootsi jaam piletite müügiga rongis ja vagunsaadetiste sisselaadimisel tariifjaamana.

Maajaamades on korraldatud kaupade vastuvõtmine ja väljaandmine igal ajal, kui jaama korraldajad valveteenistuses.

Rahanduslikud tulemused. Üldised rahanduslikud tulemused 1927/28. eelarve-aastal on meie oludes väga soodsad:

Korralised tulud . . . Kr. 15.163.226.—

Korralised kulud . . . „ 12.088.714.—

jääki . Kr. 3.074.512.—

Eskpluatatsiooni koeffitsient 79,7%.

Tulu on peajasjalikult saadud kauba-veost, kuna kulukaim osa oli reisijate vedu.

Reisija- ja tonnkm omahind ja tulu:

	Tulu sentides		Oma hind snt.	
	laja-roopal.	kitsa-roopal.	laja-roopal.	kitsa-roopal.
Aururongis	2,01	2,01	2,74	2,93
Elektrirongid	1,17	—	0,96	—
Mootorrongis	1,71	—	1,50	—
Ühelt tonnikilomeetr.	4,15	—	2,45	3,76

Reisijate veos aururongidega tekkiva näiliku kahju katavad siiski täielikult sissetulekud pagasi- ja postiveost, ning mitmesugused sissetulekud.

Ja a m a d. Jaamasid oli 31. märtsil 1928. a.

Laiaroopalisel:

Kitsaroopalisel:

Väljaspool klasse	1	I klassis	3
I klassis	6	II klassis	4
II klassis	6	III klassis	7
III klassis	19	IV klassis	14
IV klassis	23	V klassis	16
V klassis	21	Peatuspunkte	33
Peatuspunkte	15		

Kokku . 81

Kokku . 77

Raudteede varanduste koguväärtus. Raudteede varanduste koguväärtus ulatas 31. III. 1928. a. umbes 106 miljoni kroonini:

Tee väärtus . . . Kr. 54.411.000 = 51,5%

Hooned „ 28.854.000 = 27,3%

Veerevkoossead. „ 19.435.000 = 18,3%

Vallasvara „ 2.938.000 = 2,9%

Kokku . Kr. 105.638.000 = 100%

Kõigile vedurijuhtidele.

Kutseühingute ülesannete hulka, peale liikmete majandusliste huvide eest väljaastumise ja õigusliste vahekordade korraldamise, kuulub veel liikmete kultuurilise ja teadvuslise tasapinna tõstmine.

Meie oleme koondunud kutseühingusse mitte ainult selleks, et organiseeritult valitsusele meie nõudmistega esineda, vaid ka selleks, et meie jõudu kasvatada solidaarseks, ühemõtteliseks pereks, kel oleks oma ülespidamisega ja väljaastumisega teatud kaal, mis ka moraalselt sunniks meiega arvestama.

Senini oleme oma moraalse jõu tõstmiseks väga vähe teinud.

Vaadates tagasi endistele aegadele, peame otsekoheselt tunnistama, et veduriteenijatele varem õldiselt suurem lugupidamine, kui praegu. Tähendab: olud on meid madalamale surunud, kui meie vanemad kaasteenijad omal ajal olid.

Seda on märgata ka nii mitmelgi teisel ametialal. Põhjused seks on väga mitmekesised.

Tähtsamaist võiks nimetada: sõja ja revolutsiooni aegsete vintsutuste ja pingutuste tagajärjel kaotatud tasakaal, majanduslikud raskused ning lootusetus olukorra parandamiseks.

Vabadusvõitluste lõppedes, võis elu aegapidi endistesse roobastesse juhitud saada, kuid takistusi on palju. Kerge on rong kraavi lasta — raske tagasi asetada.

Vaatamata suurtele raskustele oleme saavutanud siiski teatud määral õigusi, majandusliku seisukorra parandamist, homme päev on juba teatud määral kindlustatud.

Need kätte võidetud positsioonid kohustavad meid aga suuremat rõhku panema ka meie endi sisemise tasapinna tõstmisele, et suudaksime olla vääriliselt hinnatud kõikide poolt.

Ei ole kaugeltki ükskõik, kuidas endid tõsiste riigikodanikkudena, eriti riigiametnikkudena, nii ametis kui ka eraelus ülal peame.

Seepärast pöörab kutseühing oma liikmete poole, soovitades et kõik vedurijuhid teenistuses kui ka eraelus taktitundelid ja teadlikku ülalpidamist üles näitaksid; teenistuses olles oma kohused täpselt ja kohusetruult täidaksid; teiste ametnikkudega olgu vahekord igatpidi korrektne ja viisakas, samuti ka kõigi eraisikute vastu; oma kätte usaldatud varandustega ümberkäimises oldagu kokkuhoidlik, sest meie riigi majandusele sünnitatud kahju mõjub kõigi kodanikkude heakäekäigu halvenemisele.

Üks kutseühisuse liikumise siivendamist takistav pahe on alkoholi tarvitamine.

Meil Eestis on see pahe laialdaselt maad võtnud ja kõigil tuleb püüda tema juurte liig sügavale tungimist ära hoida.

Vedurijuhtidel eeskätt tuleb täiesti lubamatuks pidada mittekaines olekus teenistuskohuste täitmisele ilmuda kui ka sarnases olekus teenistuses või pealegi ametirühmetes mõnes avalikus kohas olla.

Kutseühingu juhatus loodab, et ülal-

nimetatud mooralseid kohustusi tõsiselt võetakse ja sellega igatpidi aidatakse kogu veduriteenijate korporatsiooni au ja lugupidamist tarvilisel kõrgusel hoida.

Vedurijuhtide kutseühingu juhatus.

Mitmesugust.

Postiteenijate uus keskjuhatust.

Äsja möödunud posti-telegr.-telef. teenijate kutseühingu kongressil (28.—29. apr. s. a.) valiti: kutseühingu keskjuhatusse — J. Mau, O. Liblik, E. Valter, A. Köning, A. Sukk, J. Kallmann, R. Jaanus, L. Pinkovski, J. Martinson, A. Martin ja M. Rumm.

Riigi- ja omav. teenijate keskliidu saadikutekogusse — J. Kallmann, J. Martens, P. Tomson, R. Jaanus ja J. Martinson. Ametid jaotusid esimesel uue keskjuhatuse koosolekul järgmiselt: J. Kallmann — esimees, R. Jaanus ja J. Martinson — abid, J. Mau — sekretär, L. Pinkovski — abi, O. Liblik — laekur, E. Valter — abi.

Kirjelduse kongressi töökäigust ja vastuvõetud resolutsioonid toome järgmises numbris.

Kaarepere suvekolonii algab tegevust.

Endiste aastate eeskujul korraldab ka tänava raudteelaste hoolekande ühingu liigete lastele Kaareperes suvekolonii. Kolonii algab tegevust peale koolide sulgemist.

Esimese vahetusena paigutatakse koloniasse umbes 120 tütarlast 7—16 a. vanuses, teise vahetusena sama arv poeglapsi.

Kumbki vahetus viibib kolonias 35—40 päeva. Suvokolonii maksu määr on 8 krooni lapse pealt ühes vahetuses.

Sooviavaldusi võetakse vastu kuni 13. maini hoolekande ühingu liigete — volinikkude poolt:

peatehases, veodirektsioonis, veojaoskonnas, ehitusdirektsioonis, eksploatatsiooni direktsioonis, varustusdirektsioonis, ambulantsis, Tallinna reisi- ja teemajaamas, Tallinn-Väike jaamas ja ühingu büroos, Tehnika t. nr. 16-E.

Hiina postiteenijaist.

Hiinas on postiteenijate ametisvõtmisel muu- seas üks iseäraldus, nimelt nõutakse teenijalt rahalist tagatist. Nagu üks sealne ametvend kirjutab, nõutakse seal, et iga teenijal-kirjakandjal kuni direktorini — oleks vähemalt kaks käemeest, kes tema kuritahtlise kui ka hooletu teenistuse läbi tekkinud kahjud postivalitsusele tarbekorral ära tasuks. Käemeesteks peavad olema varanduslikult kindlustatud isikud, kes alla kirjutavad umbes sellasele dokumendile:

„Käemehena tõendan siin oma nõusolekut vastutada postiametniku härra . . . (või kirjakandja, või sorteerija) korraliku teenistuse eest. Kui aga tema süü läbi tekib postile varanduslik kahju, siis, kui vastutaja, kohustun postivalitsusele tasuma kahju, kuid summas mitte üle . . . dollari!“.

Vastutussumma suurus on 200 kuni 50.000 dollarini, oleneedes ametikõrgusest ja -järgust. Kirjakandja vastutussumma ülemmäär on 200, sorteerijail 500, ametnikudel kuni 1.000 dollari. Kõrgemale ehk vastutusrikkamale kohale üleminees (kassapidaja, kontoriülem jne.) tuleb käemehel ka vastutussummat suurendada.

J. V.

Kirjad toimetusele.

„Sides“ nr. 2 s. a. ilmus kirjutis, milles „Kahe- suguse möödupuu“ autor J. Kallmann, polemiseerides raudteelaste keskühinguga, ei jäta ka mulle mükstu andmata.

Kuna kirjutisest punase joonena läbibub tendents mind kui kauaaegset kutsetegelast avalikult halvaks teha, mahategevvalt arvustada, siis palun lugupeetud „Side“ toimetust alljärgnevatele ridadele lahkesti ruumi lubada.

„Side“ tegevuse esimestel aastatel vajas ajakiri enam kui kunagi kaastööd, tellimiste vastuvõtjaid, üksikute numbrite levitajaid ja lugejaid, kelledest tol ajal puudus oli. Kutseajakirja tähtsust kõrgelt hinnates avaldasin mina oma nõusoleku Tartus need ülesanded enese peale võtta. Tegin ajakirjalä kaastööd, laotasin kaasteenijate hulgas laiali üksikuid „Side“ numbraid ja kui oli kujunenud alaline lugejate ringkond, asusin tellimiste vastuvõtmisele. Vastastiku arved õiendati

kokkuleppel väljaandjaga nii, et see kummagi- le poolele tülikas ei olnud (vaata ajakirja talituse kiri 10/I 1926. a. nr. 43). Arvetes figureeris minu kaastööde eest minule kuuluv honorar, mis talituse määramisel tellimisrahast mulle tasuti. Nii kestis see aastast aastasse, kusjuures arvete järele ülejääk ehk puudujääk kanti järgmise aasta peale. Kui silmas pidada, et üksiknumbritest sageli mõned eksemplarid järele jäid, mida ajapuudusel ja mõnikord ka unustuse tõttu talitusele õigeks ajaks tagasi ei olnud võimalik läkitada, siis võis loomulikult kujuneda different, vahe, mis hiljem välja selgitati ilma, et oleks summad kuidagi segamini läinud. Mitme aasta kokkuvõttes on vahe kujunenud üle 40 krooni, mille kohta väljaandjale esitasin kirjalikult motiveeritud ette- kande. Kui ajakirja „Side“ väljaandja on otsustanud mainitud vahe maha kustutada, nagu J. Kallmann jutustab, siis osutusid nähtavasti minu motiivid küllaldaselt kaaluvateks. Vastasel korral kandub see summa aga edaspidise aja peale, seda enam, et mina vahekorda „Side“ toimetusega ega

¹⁾ Hiina dollar umbes 125 senti.

väljaandjaga ei ole katkestanud ja ei mõtlegi katkestada seni, kui ma ajakirjale kasulik võim olla. Et vahepeal harvem „Side’le“ kaastööd tegin ja ajakirja nii tulisel propageerida ei suutnud kui tavaliselt seda tegin, siis oleme selle eest tänuvõlgu J. Kallmannile, kes „Side“ kolleegiumisse pääsedes tsensuuriõiguste makspanekut hakkas nõudma, mida vabasõna-õigus ei või ometigi sallida. J. Kallmann võttis enese erilise kaitse alla kõik sarnased ülemad ja kõrgemad ametnikud, kellel vahekorrad oma alluvate kaasteenijatega vähemate vendadega ikka sassi kippusid mine-ma. J. Kallmann ei sallinud, et „Side“ veerud olid avatud mainitud vahekordade selgitamiseks ja deklareeris kui postiteenijate kutseühisuse keskuhatuse esimees oma ringkirjades ja kirjutistes „Sides“ avalikult sellest. Mis siis imestada, kui ajakirja toetajate, eriti lugejate arv postiteenijate peres hõredaks jäi sel ajal, kui J. Kallmann „Side’le“ lähedal seisis ja ähvardustega ajakirja toetusest ilma jätta oma mõju seal maksma katsumanna.

Nüüd protesteerib J. Kallmann „oma“ organisatsiooni nimel jällegi, õige läbipaistvalt meelde tuletades, et postiteenijate organisatsioon annab 600 kr. ajakirjale toetust, mis kaotsi võib minna, kui „Side“ väljaandja tema ähvardust tähele ei pane. Kuipalju õigust on J. Kallmannil nii julgelt „oma“ organisatsiooni nimel välja astuda, sellest võib veel teisel rääkida. Kuid, et J. Kallmann kipub iga tegelast, kes tema taktikaga ja tegevus-sihtidega ei saa solidaarne olla, mahategevalt arvustama, siis teeb ta sellega „oma“ organisatsioonile kui ka ajakirjale karu teene.

H. Imelik.

Õiendus. Vist oleks asjata hr. Imelikuga polemiseerida, kas on sünnis või mitte sünnis tasumata võlgu korstnasse kirjutada. Kui hr. Imelik seda endale lubatavaks peab, siis lubatagu minul ja kõigil neil postiteenijatel, kes pooldavad korralikku asjaajamist, olla teisel arvamisel.

Hr. Imelik minu väidet ümber ei lükka.

Mis puutub minu tsensuuri nõudesse, siis ei ole minu nõudel jäetud ainustki artiklit avaldamata. Küll on aga hr. Imeliku artiklid mõned nii sihilikuks sõimuks osutunud, et toimetaja nad ilma minu nõudeta on avaldamata jätanud.

Mis puutub ülemate kaitseesse, siis oli hr. Imelik see, kes neid „Sides“ ja ka teistes ajalehis on kaitsnud ja kiitnud, eestkätt muidugi direktreid.

Austusega J. Kallmann.

Teie lugupeetud ajakirjas „Side“ nr. 2 s. a. 28. veebruaril ilmunud kirjutise puhul „Pärnu postiteenijate muredest“ palun „Side“ lähemas numbris avaldada järgmist:

Ametikõrgenduste andmisel võetakse arvesse peamiselt atestatsioone, mis asutuse ülem teeni-

jate esindaja osavõtul on oma alluvate teenijate kohta andnud. Ka Pärnu kontori ametnikud „K“ ja „S“ kõrgendati ametjärgus nende atestatsioonide alusel, kuna am. „V“ samal alusel seekord kõrgendamata jäi.

Mis puutub sellesse, et am. „K“ oma ameti kõrval veel erateenistuskohhta peab, siis ei ole selles midagi seadusevastast, sest nagu mulle ametlikult ette kanti, pole tema kõrvalteenistus ametikohuste täitmist seni takistanud ja et selle teenistuse pidamine sündis kontori ülema teadmisel.

Kuna kirjutises toodud väited sisaldavad nähtavasti ainult ühe inimese, s. o. artikli autori „M-e“ isiklikke arvamisi, siis ei pea ma tarvilikuks nende juures pikemalt peatuda.

Tõsise austusega Jallajas,
postipeavalitsuse
peadirektor.

Palume lubada ruumi Teie lugupeetud ajakirjas nr. 2 ilmunud „Pärnu postiteenijate mured“ kohta järgmisele õiendusele:

1) Läänud ega ka käesoleval aastal ei ole Pärnu kontoris üldse I-a järgu peale mingisugusid kõrgendusi olnud.

2) Viletsaid ja saamatuid postiteenijaid Pärnus ei ole.

3) Tööjaotus teenijate vahel on õiglane ja oleme kindlad, et jääb ka tulevikus õiglaseks.

4) Pärnu postiteenijad on küll püüdnud ka oma majanduslikku seisukorda parandada kõrvalteenistust otsides, kuid ei ole kahjuks suutnud midagi nende olukorda parandavat leida.

Mõne teenija hoole ja püüdmiste tagajärjel saadud tülised kõrvalsissetulekud ei võiks ometigi olla ühelegi normaalselt arenenud inimesele kadeduse põhjuseks.

Igatahes ei ole postiteenistus ei ka teenijad kaasteenijate kohusetundmatuse läbi kannatanud.

Pärnu postiteenijate kutseühisuse juhatus
abiesimees: **Karl Lukk.**
Sekretär: **J. Nõmmik.**

Südamlikku tänu

ütleme kõigile, kes meid kõige raskemas seisukorras avitama tulid, kõigile kes meid rahalise korjandusega (Kr. 193.10) toetasid ja seega ainelise puuduse kaugemale peletasid.

Palju tänu raudteelaste hoolekande ühingu naiskomitee juhatusele, kes meie isa matmise kulud kandis ja meile sellel raskel päeval abiks oli ja meie eest veel praegugi emalikult hoolitseb.

Südamlik tänu neile, kes vaeva nägid minule teenistuse muretsemises.

Lidia, Marta, Ester ja Ernst Nieländer.

Levitage oma häälekandjat!